

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1892. Första Kammaren. N:o 1.

Sedan, i kraft af § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen, Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden fredagen den 15 januari 1892 samt de af kammarens ledamöter, hvilka blifvit till denna riksdag nyvalde, kallats att samma dag till statsrådet och chefen för justitiedepartementet aflemna sina fullmagter till granskning jemlikt § 2 riksdagsordningen; så, och efter det granskningen af de nämnda dag aflemnade fullmagter försiggått, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsal.

Lördagen den 16 januari

kl. 11 f. m.

Herr *Reuterswärd* framträdde till talmansbordet och yttrade:

“Herrar ledamöter af Riksdagens Första Kammare!

Då den äran är mig förunnad att åter få framträda inför Eder, mine herrar, för att helsa Eder alla så väl äldre som nyvalde ledamöter välkomna till det viktiga värf, hvartill medborgares förtroende kallat oss, så är min lifigaste önskan den, att helsa och krafter måtte stå oss alla bi, på det vi ostörda och med *förenade bemödanden* må kunna så fullgöra vårt riksdagsarbete, att det må lända det gemensamma fäderneslandet till sann båtad.

Af allt att döma, kommer denna riksdag att blifva både arbetssam och viktig, ja, kanske den betydelsefullaste under det nya statsskicket.

Mätte vår riksdagshistoria få inrista på dess blad, att 1892 års Riksdag lyckades, efter mångåriga strider, blifva ense om att på den *traditionella grunden utveckla, förbättra och så förstärka våra försvarskrafter*, att det må blifva betryggande för värnandet af landets sjelfständighet och ära.

Mine herrar, för Edert upplysta omdöme och Eder fosterländska åskådning behöfver jag ju ej erinra derom, att för hvarje år, ja, för hvarje dag, som går, komma vi allt närmare och närmare den stund, då sannolikt krigsfacklan tändes för att sprida sina fasansfulla verkningar inom hela vår verldsdel, och hvilket oerhördt ansvar hafva vi icke då ådragit oss, om vi då skulle stå lika försvarslösa som nu!

En så bitter anklagelse hoppas jag aldrig måtte kunna rigtas mot denna högt aktade kammare.

Mätte därför hvarje riksdagsman och sann patriot noga beakta hvad landets väl i detta afseende af oss kräfver och icke låna sitt öra åt dem, som hvarken *vilja eller kunna* genomskåda frågans innebörd och djupa betydelse för vårt folk, som från urminnes tider erfarit lyckan af att tillhöra en fri och sjelfständig nation.

Det är vår pligt, som ärft af våra fäder denna oskattbara lycka, att till kommande generationer lemna detta arf oförminskadt.

Väl hafva vi, vid ingången af det nya årsskiftet, förnummit huru som flere af Europas monarker och statschefer uttalat den förhoppningen, att något *fredsbrott* icke är att befara för år 1892, men längre hafva dessa fredsförhoppningar icke sträckt sig. Bör icke detta vara ett gif akt för oss att icke längre uppskjuta afgörandet af denna riksviktiga fråga, utan gripa oss an, medan det ännu heter i dag, på det att det ej må komma att heta "*för sent*"? Och må vi besinna, att en omfattande härorganisation icke är färdig i samma stund som den af Riksdagen beslutas, utan dertill fordras tid och lång tid och fordras penningar och mycket penningar, som fördelade på flera år göra försvarsbördan mindre tung.

Många andra viktiga frågor, som röra våra inre förhållanden, torde nog blifva föremål för Riksdagens pröfning; men försvarsfrågans och de dermed i närmaste sammanhang stående frågars lösning först och sist, och lyckas vi åt dessa gifva en nöjaktig lösning, då har denna Riksdag gjort sig väl förtjent af fäderneslandets tacksamhet.

Må Gud skydda och bevara vår Konung och vårt konungahus och förskona vårt land för yttre våld och inre slitningar! Med dessa förhoppningar förklarar jag nu kammarens sammanträde öppnadt."

Sedan herr ordföranden derefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf herr ordföranden, att han på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af kammarens ordningsstadga anmodat kanslissekreteraren friherre A. Alströmer att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra kammarens protokoll, äfvensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjening till erforderligt antal.

Upplästes följande till äldste ledamoten i kammaren öfversända handlingar:

"Protokoll hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 15 januari 1892.

Sedan till följd af stadgandet i 32 § riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre

bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmakter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom kongl. kanslihuset af fullmäktige i riksbanken, herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige f. d. statsrådet m. m. P. J. von Ehrenheim, vice ordföranden, kanslirådet m. m. friherre A. H. E. Fock och hemmanssegaren Olof Jonsson i Hof, samt af fullmäktige i riksgäldskontoret, herrar tjenstförrättande ordföranden bland desse fullmäktige, generaldirektören m. m. F. A. Anderson, statskommisariern m. m. P. Samzelius och grosshandlaren m. m. O. M. Höglund.

Vid den granskning af ingifna fullmakter för ledamöter i Första Kammaren, som härvid företogs, befunnos samtliga fullmakterna i föreskrifven form utfärdade; och skulle öfver hvad sålunda förekommit protokoll meddelas Första Kammaren, hvarjemte förteckning å de kammarens ledamöter, hvilka inför herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmakter, skulle tillika med fullmakterna till kammaren öfverlemnas.

In fidem

Karl Lindbäck.

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Första Kammare, hvilka den 15 januari 1892 inför chefen af kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmakter.

Jönköpings län	1 Landshöfdingen <i>Robert Dickson.</i>
Kronobergs län	2 Godsegaren friherre <i>August Wilhelm Rappe.</i>
Kalmar län, norra delen	3 Statsrådet <i>Victor Lennart Groll.</i>
Blekinge län	4 Kontreamiralen friherre <i>Fredrik Wilhelm von Otter.</i>
Kristianstads län	5 Majoren <i>Arvid Sture Bruzelius.</i>
” ”	6 Godsegaren grefve <i>Raoul Gustaf Hamilton.</i>
Malmöhus län	7 Öfverhofstallmästaren grefve <i>Erik Carl Alfred Piper.</i>
Hallands län	8 Godsegaren <i>Adolf von Möller.</i>
Göteborgs och Bohus län	9 Löjtnanten <i>Fredrik Emil Pettersson.</i>
Elfsborgs län	10 Professoren <i>Gustaf Torelius.</i>
Skaraborgs län	11 Godsegaren <i>Ivar Wijk.</i>
” ”	12 Bruksegaren <i>Wilhelm Wallin.</i>
Vermlands län	13 Häradshöfdingen <i>Gustaf Mauritz Ulrik Rudebeck.</i>
Örebro län	14 Ryttmästaren Friherre <i>Johan Theodor Gripenstedt.</i>
Vestmanlands län	15 Kaptenen <i>Jakob Ludvig von Post.</i>
” ”	16 Godsegaren <i>Gustaf Benedicks.</i>
Kopparbergs län	17 Bruksegaren <i>Martin Samuel Nisser.</i>

Vesternorrlands län	18 Landshöfdingen	<i>Bror Tolf Gustaf Ryding.</i>
Jemtlands län	19 Borgmästaren	<i>Kristoffer Isidor von Stapelmohr.</i>

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop af kammarens ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

Herr *Björnstjerna,*
 Friherre *af Ugglas,*
 Hans excellens Friherre *Bildt,*
 Herr *Stråle,*
 „ *Ekdahl,*
 „ *Alin,*
 Grefve *Lagerbjelke,*
 Friherre *Leijonhufvud, S. E. G.*
 Herr *Ekman,*
 „ *Flach,*
 „ *von Post, J. G. V.*
 „ *Abelin,*
 Grefve *Douglas,*
 Herr *Söderberg,*
 „ *Spånberg,*
 „ *von Strokirch,*
 „ *Sjögreen,*
 „ *Berg, G. J. G. A.*
 „ *Wennerberg,*
 „ *Stephens,*
 Grefve *Spens,*
 Herr *Larsson, L. O.*
 „ *Kajerdt,*
 „ *Groll,*
 „ *Adelsköld,*
 „ *af Burén,*
 „ *Lindahl,*
 Friherre *Barnekow,*
 Herr *Pehrsson,*
 „ *Nilsson,*
 „ *Ehrenborg,*
 „ *Eneroth,*
 „ *Bengtsson,*
 „ *Hallenborg,*
 „ *Borg,*
 „ *Bergius,*
 „ *Tornérhjälm,*
 Friherre *Wrangel,*
 Grefve *Piper,*
 Herr *Lothigius,*
 „ *Wallberg, C. W.*
 „ *Sundberg,*

Herr *Sanne*,
 „ *Nyström*,
 Friherre *Akerhielm, A. L. E.*
 Herr *Pettersson*,
 „ *Wieselgren*,
 Friherre *von Kramer*,
 „ *von Essen, F.*
 Herr *Lithander*,
 „ *Stridsberg*,
 „ *A. Evers*,
 „ *Jönsson*,
 „ *Sjöcrona*,
 „ *A. Larsson*,
 Friherre *Klingspor*,
 Herr *Weinberg*,
 „ *Liljesköld*,
 „ *Nordenfelt*,
 „ *Olsén*,
 „ *Behm*,
 „ *Falk, W.*
 „ *Claëson*,
 „ *Treffenberg*,
 „ *Lundeberg*,
 „ *Gilljam*,
 „ *Widmark*,
 „ *Sjölund*,
 „ *Ölander*,
 Grefve *Sparre*,
 Herr *Fröberg*,
 „ *Boman och*
 „ *Bergman.*

Af ofvan upptagne, såsom frånvarande antecknade ledamöter hade herrar *Sträle*, *Ekdahl*, *Flach*, *Lundberg*, *Wieselgren* och *Nordenfelt* anmält förhinder att i dag tillstädeskomma, hvarjemte upplästes följande ingifna läkarebetyg:

Att Professor *Oskar Alin*, som denna dag insjuknat i influensa, ej under de närmaste veckorna kan lemna sina rum och följaktligen ej heller under sagda tid infinna sig vid nu sammanträdande riksdag, intygas på heder och samvete.

Upsala den 14 januari 1892.

E. L. Dintler,
 legitimerad läkare.

Att herr brukspatron *V. von Post* på grund af sjukdom (influensa) tills vidare är hindrad att infinna sig vid riksdagen, betygar.
 Stockholm den 16 januari 1892.

A. Nettelblad,
 legitimerad läkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare *Per Magnus Söderberg* på grund af sjukdom, lunginflammation, tills vidare är förhindrad att infinna sig vid riksdagen, intygar härmed på heder och samvete.

Jönköping den 13 januari 1892.

Olof Sörensen,
legitimerad läkare.

Att majoren *Claës Adelsköld*, som är konvalescent efter influensa, tills vidare ej kan besöka Riksdagens sammanträden, intygar Stockholm den 15 januari 1892.

Jonas Wærn,
med. dokt o. prof.

Att ryttmästaren och kommandören m. m. välborne herr *M. Hallenborg* till Rydsgård lider af influensa-bronchit och kan fördenskull ej utan men för sin helsa lemna sitt hem, varder härmed på heder och samvete intygadt.

Skurup den 10 januari 1892.

L. Nilsson,
distr. läkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare herr redaktören *F. T. Borg* för närvarande är af sjukdom hindrad att infinna sig vid riksdagen, intygar på heder och samvete.

Helsingborg den 15 januari 1892.

G. Naumann,
lasarettsläkare.

Att ledamoten af Första Kammaren herr brukspatron *Wilhelm Falk*, för närvarande lider af ett skrubbsår å venstra underbenet (vulnus contus. anticru. sin), som hindrar honom att infinna sig uti riksdagen, intygas härmed på heder och samvete.

Stockholm den 15 januari 1892.

E. S. Perman,
med. doktor.

Att kammarherren och kommandören m. m. herr grefve *Gustaf Sparre*, som legat sjuk i influensa nu är på bättringsvägen, men ännu ej så återställd, att han kan infinna sig i Stockholm vid riksdagens början, det varder härmed intygadt.

Mariedal den 13 januari 1892.

A. H. Christenson,
bataljons- o. stadsläkare.

Att deltaga i den deputation, som enligt § 33 riksdagsordningen borde afgå till Hans Maj:t Konungen för att begära utnämmandet af talman och vice talman, hade af herr ordföranden utsetts följande tolf personer:

Herr *Ryding*, såsom ordförande,
 „ *Benedicks*,
 „ *Bruzelius*,
 Friherre *Gripenstedt*,
 Grefve *Hamilton*,
 Herr *von Möller*,
 „ *Nisser*,
 Friherre *Rappe*,
 Herr *Rudebeck*,
 „ *Torelius*,
 „ *Wallin* och
 „ *Wijk*.

Sedan den utsedda deputationen härefter afgått till kongl. slottet och efter en stunds förlopp återkommit, tillkännagaf deputationens ordförande, herr Ryding, att Hans Maj:ts Konungan behagat till talman i Första Kammaren vid innevarande riksdag utnämna f. d. statsrådet, universitetskanslern, riddaren och kommandören af Kongl. Maj:ts orden m. m. herr Pehr Jakob von Ehrenheim och till vice talman kommandören med stora korset af kongl. vasaorden, kommandören af kongl. nordstjerneorden, första klassen, m. m. grefve Nils Gustaf Alexander Sparre, af hvilka den förstnämnde nu åtföljde deputationen till kammaren.

Herr talmannen, som nu intog talmansplatsen, yttrade följande helsningsord till kammaren:

Kallad af Konungens förtroende att äfven vid denna riksdag vara talman i denna kammare, anhåller jag att få vara innesluten i kammarens välvilja och förtroende. Många och viktiga blifva de frågor, som vid denna riksdag komma att taga kammarens uppmärksamhet i anspråk. Meningarna kunna blifva delade, men enhälligt önska vi alla, att de beslut, som må komma att fattas, skola lända till ett älskadt fäderneslands lycka och båtnad.

Härefter anmälde herr talmannen, att till erhållande af sekreterarebefattningen hos kammaren endast en sökande anmält sig, varande den ingifna ansökningen, som upplästes, af följande lydelse:

Till Riksdagens Första Kammare.

Härmed får jag vördsamt anmäla mig såsom sökande till sekreterarebefattningen hos kammaren under innevarande riksdag.
 Stockholm den 15 januari 1892.

Adolf Wilhelm von Krusenstjerna,
 Kanslisekreterare.

På framställning af herr talmannen beslöt kammaren att genast anställa val af sekreterare, och befans efter valförrättningens slut dertill hafva blifvit utsedd: Kanslisekreteraren *A. von Krusenstjerna* med samtliga afgifna, eller 43 röster.

Upplästes en inkommen skrifvelse, så lydande:

Till Riksdagens Första Kammare.

Under åberopande af bilagda läkareintyg, får jag ödmjukligen anhålla om ledighet från riksdagsgöromålen intill den 26 innevarande månad.

Falun den 15 januari 1892.

Curry Treffenberg.

Det bilagda läkareintyget, som jemväl upplästes, var af följande innehåll:

Enär landshöfdingen och kommandören *Curry Treffenberg* ännu ej är fullt återsteld från den strup- och lungkatarr, hvaraf han sedan flera månader lidit, anser jag det kunna blifva för hans helsa vådligt, om han under denna eller nästkommande vecka inställer sig i hufvudstaden, der influensa af elakartad karakter för närvarande är gängse såsom epidemi.

Falun den 14 januari 1892.

Sven Fr. Psilander,
stadsläkare.

På gjord proposition beviljade kammaren herr Treffenberg den begärda ledigheten.

Herr talmannen yttrade, att han, efter samråd med Andra Kammarens talman, finge föreslå, att kammaren måndagen den 18 i denna månad ville företaga val af *dels* fyra ledamöter för att, jemte talmannen, tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening, *dels* tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna, *dels* ock två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli, äfvensom att val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten måtte anställas nästkommande fredag den 22 i denna månad.

Detta förslag antogs.

Kanslisekreteraren von Krusenstjerna fick härefter företräda, underrättades, att han af kammaren blifvit vald till sekreterare, och öfvertog protokollsföringen.

In fidem.
Aug. Alströmer.

Herr Reuterswärd erhöll på begäran ordet och yttrade:

Jag tillåter mig hemställa, att vid innevarande riksdag antalet suppleanter från denna kammare i de ständiga utskotten måtte bestämmas sålunda:

i konstitutionsutskottet	6
i statsutskottet.....	9
i bevillningsutskottet	8
i bankoutskottet.....	5
och i lagutskottet	8

Denna hemställan bifölls.

Herr talmannen anförde följande: Jag får tillkännagifva, att till kammarens förfogande öfverlemnats 100 inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande jemte 20 biljetter till svärdsordens-salen; och hemställer jag, att fördelning af förstnämnda 100 biljetter må få ske i enlighet med hvad som bestämdes den 17 januari 1887, dock med den ändring, att de fyra biljetter, som nu tillkommit utöfver det antal, hvilket fans att tillgå i januari 1887, må tilldelas kammarens ledamöter från följande fyra län med afseende å deras representantantal, nemligen Östergötlands, Kalmar, Kristianstads och Elfsborgs län, så att för hvar af dessa län afsattes en biljett utöfver det antal, som i januari 1887 bestämdes för representanterna från länet, samt att, beträffande Kalmar län, hvars representanter sålunda skulle erhålla 5 biljetter, tillika må iakttagas, att 3 af dessa biljetter tilldelas ledamöterna från länets södra del och 2 åt ledamöterna från den norra länsdelen.

Till denna hemställan lemnade kammaren sitt bifall; hvarefter kammaren på framställning af herr talmannen beslöt, att fördelningen af ifrågavarande biljetter skulle ske efter slutet af kammarens sammanträde denna dag.

Herr Reuterswärd yttrade: Jag ber att få föreslå, att biljetterna för hvarje län eller länsdel må öfverlemnas till dess främste närvarande representant, som sedermera får ombesörja biljetternas fördelning mellan vederbörande.

Detta förslag antogs.

Kammaren åtskildes kl. 1,17 e. m.

A. von Krusenstjerna.

Måndagen den 18 januari

Kammaren sammanträdde kl. 12 på dagen.

Herrar *Fröberg, Lundeberg, Claëson, Pehrsson, Bergman och Nilsson*, friherre *Barnekow*, grefve *Piper* och herr *Bengtsson* anmälde, att de inställt sig vid riksdagen.

Upplästes tre inlemnade läkarebetyg, så lydande:

Att grefve *G. Lagerbjelke* är af sjukdom hindrad att tills vidare fullgöra sina skyldigheter såsom ledamot af Riksdagens Första Kammare varder härmed på heder och samvete intygadt.
Stockholm den 17 januari 1892.

John Berg,
med. d.r och professor.

Att landshöfdingen grefve *G. H. Spens* i följd af sjukdom (influenta) tills vidare är förhindrad att infinna sig vid Riksdagen, intygas.

Wexiö den 17 januari 1892.

W. Karström,
lasarettsläkare.

Att generaldirektör *S. Wieselgren*, som är konvalescent efter influensa, tills vidare ej kan närvara vid Riksdagens sammanträden, intygas.

Stockholm den 16 januari 1892.

Jonas Wærn,
med. d.r och professor.

Till kammaren hade inkommit följande skrift, hvilken upplästes:

Till Riksdagens Första Kammare!

Härmed har jag den sorgliga pligten vördsamt meddela, det min fader, ledamoten af Riksdagens Första Kammare, *P. Jönsson* å Stora Bjurum, stilla afled derstädes lördagen den 16 januari 1892.
Stora Bjurum den 17 januari 1892.

Vördsammast
A. Jönsson.

På framställning af herr talmannen beslöt kammaren att i skrifvelse till Konungen annåla den genom berörda dödsfall uppkomna ledighet inom kammaren; hvarefter ett uppsatt förslag till ifrågavarande skrifvelse upplästes och godkändes.

Företogs val af fyra ledamöter för att jemte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr <i>Anderson, F. A.</i>	med 52 röster,
„ <i>Samzelius</i>	„ 52 „
Grefve <i>Sparre</i>	„ 52 „
Herr <i>Almén</i>	„ 31 „

Företogs val af tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Hans excellens friherre <i>Bildt</i>	med 56 röster,
Herr <i>Sundberg</i>	„ 56 „
Grefve <i>Lagerbjelke</i>	„ 37 „

Företogs val af två ledamöter att hafva inseende öfver Riksdagens kansli; och befunnos, efter valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr <i>Anderson, F. A.</i>	med 63 röster,
„ <i>Berg, Gustaf</i>	„ 33 „

Herr af *Burén* afgaf följande motioner:

n:r 1, om höjande af förslagsanslaget till volontärskolor;

n:r 2, om vidtagande af åtgärder för att förslagsanslagen må i riksstaten upptagas med belopp, motsvarande de verkliga utgifterna; och

n:r 3, om inrättande af ett riksbankens afdelningskontor i Karlskrona.

Dessa motioner blefvo hvar för sig på derom framställda yrkanden bordlagda.

Föredrogs och hänvisades till bankoutsrottet Riksdagens år 1891 församlade revisorers berättelse angående Riksbanken.

Upplästes ett inlemnadt läkarebetyg af följande lydelse:

Att friherre *Carl Klingspor*, som lider af influenza epidemica, icke kan infinna sig i Riksdagens Första kammare, intygas.
Stockholm den 18 jan. 1892.

Adolf Grundal,
legitimerad och praktiserande läkare i Stockholm.

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 12,⁵³ e. m.

In fidem
A. von Krusenstjerna.
